

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

Տնօրեն՝ Ա.Բալյան

<<_31_>>

08

2022թ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ

ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

<<Չարենցավանի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգեն Ա իանվան N3 հիմնական դպրոց>> ՊՈԱԿ

II Բ դասարան

ուսումնական հաստատության անվանումը, դասարան

Մուրադյան Աստղիկ Մանվելի

դասղեկի ազգանունը, անունը, հայրանունը

<<_2022_2023_>> ուսումնական տարի

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանակարտերին ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների՝ հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով տրված կարողությունների և հմտությունների ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդրադարձում, մակաձում (ինդուկցիա), արտաձում (դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ, այդ թվում՝

ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և մտապատկերման միջոցով,

բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման, համեմատության, խմբավորման միջոցով,

գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով, դ. ընդհանրացնել և համադրել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,

ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և գտնել լուծումներ,

զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջ հետաքրքրություն և քննադատական մոտեցում,

զ. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ,

ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,

թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը.

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,

բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,

գ. ըստ նշանակության և տեղի ուղեգրվել սովորած տեքստները (եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,

դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,

ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն.

3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,

բ. սովորել և սովորեցնել,

գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,

դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,

ե. բախումային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,

զ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,

է. գերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,

ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն.

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչը նպատակ ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները,

բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,

գ. երևակայել խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին,

դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները.

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,

բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,

գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամակարգ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,

դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք,

ե. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,

զ. կողմնորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Մույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝

ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,

բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,

գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,

դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,

ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,

զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,

է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,

ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,

թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչներին և նրանց մշակույթների հանդեպ,

ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերագնահատումը կամ ժառանգահատումը,

ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը,

ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>, պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասղեկը)

- ա) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
  - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.
  - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
  - դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործառնությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
  - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
  - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.
  - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
  - բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
  - գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.
  - դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
  - ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
  - զ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգրողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	2-3
ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	4-9
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ	10-11
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ,	
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ	12
ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ,	
ԳԵՂԱՐՎԵՍԱԿԱՆ, ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ և ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ	13
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ	14
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱՆՎՈՐ,	
ՍՈՑԻԱԼԱԳԵՍ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	15
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ	16
ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	17
ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ ՀԵՏ	18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ	19
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	20

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	հասցեն	Հեռախոսի համարը	Ծնողի (խնամակալի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը	ընդունվելու ծանուցում
1	Յթ 182 27/28բն	077802046	Ա/Ձ խանութ	ապահով	Կատարված է
2	5թ 12 շ 15բն	093625299	Շինարար	ապահով	Կատարված է
3	7թ12 10 բն	093651365	<<ԱՍԿԵ Գրուպ աշխատակից	ապահով	Կատարված է
4	7թ192 21բն	077145190	Շինարար	ապահով	Կատարված է
5	4թ13239բն	093029088	Ա/Ձ դարբին	ապահով	Կատարված է
6	7թ5225բն	098802542	Չի աշխատում	անապահով	Կատարված է
7	7թ 10/2	093121054	Յրդ դպրոց,օպերատոր	ապահով	Կատարված է
8	7թ 42 32բն	077301527	<<ԱՍԿԵ Գրուպ>> աշխատակից	ապահով	Կատարված է
9	7թ 16229բն	093881789	<<Մաքուր երկաթ>>աշխատակից	ապահով	Կատարված է
10	7թ1028բն	077904592	<<ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ>> աշխատակից	ապահով	Կատարված է
11	3թ19226բն	077886565	Չի աշխատում	անապահով	Կատարված է
12	5թ15227բն	077123313	Փաստաբան	ապահով	Կատարված է
13	6թ27228բն	077633466	<<Պրո Ջիմ>>ՍՊԸ, տնօրեն	ապահով	Կատարված է
14	1թ1215բն	077846108	Ա/Ձ վարսավիր	ապահով	Կատարված է
15	7թ22 16բն	094650203	<<Ռուսաս Դալ>>աշխատակից	ապահով	Կատարված է
16	3թ 182 8բն	093250334	Չի աշխատում	ապահով	Կատարված է
17	5թ1523բն	077862524	Յրդ դպրոց ,ուսուցչուհի	ապահով	Կատարված է
18	5թ1523բն	077862524	Յրդ դպրոց ,ուսուցչուհի	ապահով	Կատարված է
19	3թ14220բն	098820516	Չի աշխատում	ապահով	Կատարված է
20	5թ829բն	093761992	Չի աշխատում	ապահով	Կատարված է
21	7թ124բն	094339035	Շինարար	ապահով	Կատարված է
22	Գ.Ֆանտան,104 տուն	077860902	Չի աշխատում	ապահով	Կատարված է
23	3թ40219 բն	098047564	Չի աշխատում	անապահով	Կատարված է
24	7թ13230բն	094803009	<<Սիստրոտեխ>>ՍՊԸ	ապահով	Կատարված է
25	2թ13233բն	077183582	Պայմանագրայի զինծ.	ապահով	Կատարված է
26	6թ252 14բն	098771706	Վարսահարդար	ապահով	Կատարված է
27	3թ3215բն	094690171	<<Իզի_Փեյ>>մասնագետ	ապահով	Կատարված է
28	5թ11242բն	077147007	<<Իզի_Փեյ>>մասնագետ	ապահով	Կատարված է
29	5թ11247բն	098616587	<<Արծիվ>>դարբնոց,դարբին	ապահով	Կատարված է
30	5թ12240բն	094684999	MLMINING ընկերություն	ապահով	Կատարված է
31	7թ528բն	077792239	Շինարար	ապահով	Կատարված է
32	5թ1622բն	098447375	Չի աշխատում	ապահով	Կատարված է
33	7թ6222բն	094048046	ՉՄՍԿ,նկարչուհի	ապահով	Կատարված է
34	3թ4224բն	093116241	Շինարար	ապահով	Կատարված է
35	3թ92 35բն	098256103	Չի աշխատում	անապահով	Կատարված է
36	Յթ 182 27/28բն	077802046	Ա/Ձ խանութ	ապահով	Կատարված է

ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) _____ 11^Բ դասարանում սովորում է 35 աշակերտ՝ 20 տղա, 15 աղջիկ: Դասարանում հավաքված են ակտիվ, համախմբված, ընկերասեր աշակերտներ: Պատրաստ են ցանկացած իրավիճակում օգնել միմյանց, ինչի շնորհիվ էլ մեր նորեկ աշակերտուհի՝ Բաղդասարյան Անգելինան արագ և հեշտ հարմարվեց դպրոցին և ընկերներին: Դպրոց են հաճախում հաճույքով, ճիշտ ժամանակին:

2. Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքների ուստարվա ընթացքում 2022-2023 ուսումնական տարում նախատեսված է անցկացնել ծնողական ժողովներ՝ որոնք կնպաստեն աշակերտների ակտիվության բարձրացմանը, դասղեկի ժամեր՝ երեխաների բազմակողմանի դաստիարակության նպատակով, այցելել որևէ գրողի տուն-թանգարան, տարբեր խորագրերով ներկայացումների՝ որոնք ուսուցողական բնույթ կկրեն: Նախատեսված է կազմակերպել և մասնակցել <<Մարտի 8 -ին>> խորագրով միջոցառմանը, անցկացնել բաց դասեր: Առանձին աշխատանքներ տանել դասերից հետո մնացող աշակերտների և նրանց ծնողների հետ:

3. ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Հոգևոր դաստիարակություն _Հոգևոր դաստիարակությունը մանկական տարիքում շատ կարևոր է արժեքային համակարգի ձևավորման, ինչպես նաև մշակութային ժառանգությունը փոխանցելու համար: Այն նպատակ ունի երեխաների մեջ բարոյական արժեքներ սերմանելու: Այն ոչ թե երեխաներին սահմանափակելու և վախեցնելու համար է, այլ հույս, բարություն, կյանքի իմաստավորում և արժևորում փոխանցելու համար:

3.2 Գեղագիտական դաստիարակություն Խնդիրն է երեխաներին սովորեցնել տեսնել և ճանաչել գեղեցիկը, այն տարբերել տգեղից, ունենալ գեղեցիկ վարվելակերպ: Այն ուղղված է գեղարվեստական ճաշակ և գեղեցիկի նկատմամբ զգացմունքներ առաջացնելուն: Անհրաժեշտ է շատ կազմակերպել էքսկուրսիաներ, տարատեսակ աշխատանքներից ցուցահանդեսներ:

3.3 Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն Նպատակն է երեխաների մոտ զարգացնել քաղաքացիությունը, հայրենասիրությունը: Որի համար անհրաժեշտ է անցկացնել թեմատիկ զրույցներ, այցելել թանգարաններ, հերոսների հուշարձաններ, Եռաբլուր: Ընթերցել այդ թեմայով բանաստեղծություններ:

3.4 Ֆիզիկական դաստիարակություն _Նպատակաուղղված է աշակերտների ներդաշնակ և ֆիզիկական զարգացմանը, առողջության ամրապնդմանը և կենսականորեն անհրաժեշտ շարժողական ունակությունների և հմտությունների զարգացմանը: Որի համար անհրաժեշտ է անցկացնել մարզական միջոցառումներ ու մրցումներ:

3.5 Աշխատանքային դաստիարակություն Երեխաների համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման կարևորագույն խնդիրներից է, իսկ հիմնական նպատակը երեխաների մեջ աշխատանքի նկատմամբ դրական վերաբերմունքի ձևավորումն է: Անհրաժեշտ է երեխաների մեջ հետաքրքրություն

արթնացնել աշխատանքի գործունեության նկատմամբ, ծանոթացնել նրանց աշխատանքի պարզագույն ձևերին:

3.6 Բնապահպանական դաստիարակություն Շրջակա միջավայրի նկատմամբ բարոյագիտակցական վերաբերմունքի մակարդակի բարձրացմանը նպատակաուղղված անընդմեջ, համակարգված գործընթաց է: Ուսուցման ձևերն են՝ միջոցառումները, արշավների կազմակերպումները, արգելավայրեր և արգելոցներ հաճախելը, ծառատունկ կազմակերպելը:

3.7 Դպրոց ընտանիք կապը Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը նպատակասլաց և երկարատև աշխատանք է, որն ամենից առաջ ենթադրում է ընտանիքի, երեխայի ընտանեկան դաստիարակության պայմանների բազմակողմանի ուսումնասիրություն: Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցության պահանջված ուղղություններից մեկը երեխաների ծնողների համար խորհրդատվությունների կազմակերպումն է, որոնք հիմնականում անհատական բնույթ են կրում:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
I շաբաթ	<p>Ա. Դասագրքերի բաշխում</p> <p>Բ. Դասարանի սոցիալապես անապահով, ծնողազուրկ, առանձնահատուկ ուշադրության կարիք ունեցող, ԿԱՊԿՈՒ սովորողների հաշվառում և ցուցակի կազմում</p> <p>Գ. Դասարանի սանիտարական վիճակի, համաճարակային կանոնների պահպանում</p> <p>դ. Դ/Ժ «Աշակերտի օրվա ռեժիմը»</p> <p>ե. Ծնողական ժողով</p>	01.09-09.09	Դասվար, բուժքույր
II շաբաթ	<p>ա. Դասարանական անկյան ձևավորում</p> <p>բ. Աշակերտներին ներկայացնել դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնները</p> <p>գ. Դ/Ժ «Իմ առօրյան»</p>	12.09-16.09	դասվար
III շաբաթ	<p>ա. Շնորհալի աշակերտների ցուցակի կազմում</p> <p>բ. Դասագրքերով և գրենական պիտույքներով ապահովվածության վիճակի ստուգում</p> <p>գ. Դ/Ժ «Որտեղի՞ց է սկսվում հայրենիքը»</p>	19.09-23.09	դասվար
IV շաբաթ	<p>Ա. Դասարանական անկյան թարմացում</p> <p>Բ. Ծանոթացում դպրոցի տարահանման պլանին</p> <p>Գ. Դ/Ժ « Առողջ ապրելակերպը սկսում է ճիշտ արթնա</p> <p>Դ.Անցկացնել դասղեկի դասախոսում նախուց»</p>	26.09-30.09	Դասվար, զինղեկ
V շաբաթ	<p>ա. Գրադարանավարի օր: Այցելություն դպրոցի գրադարան</p> <p>բ. Ուսուցչի օրը մեր դպրոցում՝ բացիկների պատրաստում</p> <p>գ. Դ/Ժ «Տոն, որ միշտ մեզ հետ է»</p>	03.10-07.10	Դասվար, բուժքույր
VI շաբաթ	<p>ա.Անցկացնել դասղեկի դասախոսում:</p> <p>բ. Ա-հնչյուն-տառի դաս-հանդես</p> <p>գ. Դ/Ժ «Մեր երազանքների առաջին թռիչքը»</p>	10.10-14.10	Դասվար, գրադարանավար
VII շաբաթ	<p>ա. Դասագրքերով և գրենական պիտույքներով ապահովվածության վիճակի ստուգում</p> <p>բ. Կլոր սեղան՝ խորհուրդներ ծնողներին</p>	17.10-21.10	Դասվար ուսուցչի օգնական

	գ. Ղ/Ժ «Աշխատանքի անհրաժեշտությունը» դ. Ծ/Ժ		
VIII շաբաթ	ա. Ծնողներին ներգրավել դաստիարակչական աշխատանքներում՝ ծնող-ուսուցող, ծնող-խորհրդատու բ. Դասագրքերով և գրենական պիտույքներով ապահովվածության վիճակի ստուգում գ. Ղ/Ժ «Խնամքով օգտագործենք դասագրքերը»	31.10-04.11	դասվար
IX շաբաթ	ա.Անցկացնել դասղեկի դասալսում: բ. Դասարանական անկյան թարմացում գ. Ղ/Ժ «Իմ առողջությունը իմ մաքուր ձեռքերում է»	07.11-11.11	Դասվար,բուժքույր
X շաբաթ	ա. Ձեռագրերի մրցույթ բ. Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ գ. Ղ/Ժ «Առողջ ապրելակերպը սկսվում է ճիշտ սնվելուց»:	14.11-18.11	դասվար
XI շաբաթ	Ա. Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ Բ. Ուսուցանող խաղ . <<Ճանապարհային երթևեկություն>> գ. Ղ/Ժ «Համերաշխ դասարան»	21.11-25.11	դասվար
XII շաբաթ	ա. Դասագրքերի վերանորոգում բ. Աշխատանք հաճախ բացակայող և ուշացող աշակերտների ծնողների հետ գ. Ղ/Ժ «Իմ բարեկամ թաշկինակը»	28.11-02.12	դասվար
^{XIII} շաբաթ	Ա. «Միշտ քո կողքին» խորագրով միջոցառում՝ նվիրված հաշմանդամների օրվան Բ. Հետևել աշակերտների սանիտարահիգիենիկ վիճակին գ. Ղ/Ժ «Քո առողջությունը, անձնական հիգիենան»	05.12-09.12	Դասվար, ուսուցչի օգնականներ
XIV շաբաթ	Ա. Դասարանական անկյան թարմացում Բ. Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ Գ. Ղ/Ժ «Աշակերտների իրավունքներն պարտականությունները »	12.12-16.12	դասվար

XV շաբաթ	<p>ա. Դասասենյակի նախապատրաստում Նոր տարվան</p> <p>բ. Ամանորյա բացիկների պատրաստում</p> <p>գ. Դ/Ժ «Իմ տունն, իմ ընտանիքը»</p> <p>դ. Ծ/Ժ:Սովորողների առաջադիմության ամփոփում:</p> <p>ե.Անցկացնել դասղեկի դասախում</p>	19.12-23.12	դասվար
XVI շաբաթ	<p>ա. Դասագրքերի վերանորոգում</p> <p>բ. Մասնակցել Հայոց Բանակի կազմավորման 31 ամյակին նվիրված համադարոցական միջոցառումներին</p> <p>գ. Դ/Ժ «Ես զինվորն եմ իմ երկրի»</p>	23.01-27.01	դասվար
XVII շաբաթ	<p>Ա.Հարստացնել դասարանական անկյունը</p> <p>Բ.Հետևել աշակերդների սանիտարահիգիենիկ վիճակին:</p> <p>Գ.Դ/Ժ <<Ես և իմ անունը>>հետազոտական աշխատանք:</p>	30.01-03.02	դասվար
XVIII շաբաթ	<p>Ա.Զրույց՝ նվիրված աշխատանքին և արհեստին:</p> <p>Բ.Գրադարանային շաբաթ</p> <p>Գ. Դ/Ժ <<Լեզուն զենք է, գիտելիքը՝ ուժ>></p>	06.02-10.02	դասվար
XIX շաբաթ	<p>Ա.<<Ինչ է պատիժը>> սեմինար - քննարկում,ծնողների մասնակցությամբ</p> <p>Բ. Հետևել աշակերտների սանիտարահիգիենիկ վիճակին</p> <p>Գ. Դ/Ժ <<Ճանաչենք մեր հայրենիքը>> հետազոտական աշխատանք</p>	13.02-17.02	Դասվար ուսուցչի օգնական
XX շաբաթ	<p>Ա. Դասագրքերով և գրենական պիտույքներով ապահովվածության վիճակի ստուգում</p> <p>Բ. Դասարանական անկյան թարմացում</p> <p>Գ. Դ/Ժ <<Ինչպես անել, որ չհիվանդանալ>.</p> <p>Դ. Ծ/Ժ</p>	20.02-24.02	դասվար
XXI շաբաթ	<p>Ա. Աշխատանքային տետրերի ստուգում</p> <p>Բ.Կանանց տոնին նվիրված տոնական բացիկների պատրաստում</p> <p>Գ. Դ/Ժ «Աշխատանքը մայրն է բարիքի»</p> <p>Դ. Անցկացնել դասղեկի դասախում</p>	27.02-03.03	դասվար

XXII շաբաթ	Ա.<<Պարունն ու մայրը>> ցերեկույթ՝II ^Բ դաս. Բ.Կանանց տոնին նվիրված տոնական պաստառի պատրաստում Գ.Դ/Ժ <<Տոնը շնորհավոր սիրելի՛ մայրիկ>>	06.03-10.03	դասվար
XXIII շաբաթ	Ա. Հետևել աշակերտների սանիտարահիգիենիկ վիճակին Բ. Հարստացնել դասարանական անկյունը Գ. Դ/Ժ<<Միասնությունը ուժ է>>	13.03-17.03	Դասվար, բուժքույր
XXIV շաբաթ	Ա.Այցելություն գրողների տոն – թանգարաններ Բ. Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ Գ.Դ/Ժ <<Մաքրությունն՝ առողջության երաշխիք>> Դ. Ծ/Ժ	20.03-24.03	դասվար
XXV շաբաթ	Ա. Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում Բ. Մերձպրոցական տարածքի մաքրում,ծառատունկ Գ. Դ/Ժ <<Ծառ տնկիր, միտք սերմանիր>>	03.04-07.04	դասվար
XXVI շաբաթ	Ա.Քրիստոնեական տոները շարքից` <<Սուրբ Հարության>> տոնը մեր դպրոցում Բ. Անհատական աշխատանք՝ անհարգելի բացակայող աշակերտների ծնողների հետ Գ. Դ/Ժ <<Բնությունն ու մարդը>>	10.04-14.04	դասվար
XXVII շաբաթ	Ա. Դասագրքերով և գրենական պիտույքներով ապահովվածության վիճակի ստուգում Բ. Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ Գ. Դ/Ժ <<Խաղաղությունը ժպիտից է սկսվում>.	17.04-21.04	դասվար
XXVIII շաբաթ	Ա. Հետևել աշակերտների սանիտարահիգիենիկ վիճակին Բ.<<Վերաբերմունքը՝ որպես խոչընդոտ>> թեմայով կլոր սեղան ծնողների հետ Գ.Դ/Ժ <<Ինչպես վարվել աղբի հետ>> Դ.Ծ/Ժ Ե.Այցելություն քաղաքային եկեղեցի:	24.04-28.04	Դասվար, բուժքույր ուսուցչի օգնական
XXIX շաբաթ	Ա.Դասագրքերը նախապատրաստել դպրոցի գրադարանին հանձնելու Բ. Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում Գ. Դ/Ժ <<Աշխատի՛ր և անպայման հաջողության կհասնես>>	01.05-05.05	դասվար

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
XXX շաբաթ	<p>Ա. Դասագրքերի վերանորոգում</p> <p>Բ. Էքսկուրսիայի կազմակերպման հետ կապված հարցերի քննարկում</p> <p>Գ. Դ/Ժ <<Որ գրական հերոսին կուզեի նմանվել>></p>	08.05-12.05	դասվար
XXXI շաբաթ	<p>Ա. Անցկացնել դասղեկի դասախոսումներ:</p> <p>Բ. Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ</p> <p>Գ. Դ/Ժ <<Պահպանենք և սիրենք մեր մոլորակը>>:</p>	15.05-19.05	դասվար
XXXII շաբաթ	<p>Ա. Աշակերտների տարեկան առաջադիմության ամփոփում</p> <p>Բ. Դասագրքերի հանձնում</p> <p>Գ. Դ/Ժ <<Ինչ է ընկերությունը և բարեկամությունը>></p> <p>Դ. Ծ/Ժ :Տարեկան առաջադիմության ամփոփում:</p>	22.05-26.05	դասվար

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ

Խամբար	Նախասիրական-առարկայական խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1				
2				
3		պար		
4				
5				
6			բռնցքամարտ	
7		պար		
8		պար		
9		ջութակ		
10				
11				
12			ֆուտբոլ	
13				
14				
15				
16		պար		
17				
18				
19			ըմբշամարտ	
20				
21				
22				
23				
24			Լող,ֆուտբոլ	
25				
26				
27				
28		նկարչություն		
29				
30				
31				
32			ֆուտբոլ	
33				
34		պար		
35				
36				
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				
44				

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Անցկացման օրը	Քննարկվող հարցեր	Ժողովի համառոտ բովանդակությունը	Ծանոթություն
08.09.2022թ	<p>1.Դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնների ներկայացում:</p> <p>2.Դասարանների ծնողխորհրդի ձևավորում:</p> <p>3.Ուսումնադաստիարակչական հարցերի քննարկում:</p> <p>4.Հաշվառել սոցիալապես անապահով,ծնողազուրկ,ԿԱՊԿ ՈԻ, առանձնահատուկ ուշադրության կարիք ունեցող սովորողներին:</p> <p>5.Սովորողների սանիտարահիգիենիկ վիճակի մասին:</p>	<p>Դասուցիները ներկայացրեց դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնները,քննարկվեցին ուսումնադաստիարակչական հարցեր:Խոսվեց սովորողների սանիտարահիգիենիկ վիճակի մասին :Ձևավորվեց ծնողխորհրդի կազմը, հաշվառվեցին սոցիալապես անապահով աշակերտները : Արտահայտվեցին դասարանում դասավանդող նոր ուսուցիչները և ներկայացրեցին իրենց պահանջները:</p>	Կատարված է
19.10.2022թ	<p>1.Սեպտեմբեր- հոկտեմբեր ամիսների ուսումնադաստիարակչական հարցերի քննարկում;</p> <p>2. Սովորողների սանիտարահիգիենիկ վիճակի մասին:</p> <p>3.Սեմինար -քննարկում՝ <<Կրտսեր դպրոցի տարիքային յուրօրինակությունները>></p>	<p>Լսեցին դասվարին</p> <p>1.Քննարկվեց սովորողների առաջադիմությունը,հաճախումները և սովորողների հետ տարվող աշխատանքները:</p> <p>2.Քննարկվեց սովորողների սանիտարահիգիենիկ հարցերը կապված արտաքին տեսքի,փոխնորդների և այլնի հետ:</p> <p>3.Ընթերցվեց զեկույցը և ծավալվեց քննարկում զեկույցի վերաբերյալ</p>	Կատարված է
10.01.2023թ	<p>1.Կիսամյակային գնահատականների ամփոփում;</p> <p>2. Սովորողների բացակայությունների վերաբերյալ տեղեկատվության ներկայացում :</p> <p>3.Ձեկույց՝ <<Կրտսեր դպրոցականի շփումը հասակակիցների և մեծահասակների հոտ>></p>	<p>Լսեցին դասվարին</p> <p>1.Ներկայացվեց սովորողների առաջադիմությունը:</p> <p>2. տեղեկացվեց սովորողների հաճախումները և անհարգելի բացակայող սովորողների հետ տարվող աշխատանքները:</p> <p>3.Ընթերցվեց զեկույցը և ծավալվեց քննարկում զեկույցի վերաբերյալ</p>	Կատարված է
22.03.2023թ	<p>1.փետրվար- մարտ ամիսների ուսումնադաստիարակչական հարցերի քննարկում;</p> <p>2. Սովորողների բացակայությունների</p>	<p>Լսեցին դասվարին</p> <p>1.Քննարկվեց սովորողների առաջադիմությունը,հաճախումները և սովորողների հետ տարվող</p>	Կատարված է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, սոնետական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաորոշված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրստորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱԾՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթություն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈՂՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը նպատակաորոշված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

- 1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.
- 3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒՍՅՈՒՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար: Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

ՀՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:

Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.

2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.

3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակի ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.

4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՀՈՂՎԱԾ 20. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

- 1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.
- 2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.
- 3) անվճար օգուվելու ուսումնական հաստատության ուսումնականության բազայից.
- 4) մասնակցելու ներդրոցական և արտադրոցական միջոցառումներին.
- 5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.
- 6) ուսումնական հաստատության կանոնադրության սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.
- 7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.
- 8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

այլ: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք:

Ոչ այն երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. «Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր» մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման զուգակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կադապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակչության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, «ստացավ» և «հանձնեց» սյունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

